

EURÓPSKY PARLAMENT

2004

2009

Dokument na schôdzu

16.4.2009

B6-0190/2009

NÁVRH UZNESENIA

ktorý na základe vyhlásení Rady a Komisie
v súlade s článkom 103 ods. 2 rokovacieho poriadku
predkladajú Francis Wurtz, Sahra Wagenknecht
v mene skupiny GUE/NGL
o záveroch samitu krajín skupiny G-20

Uznesenie Európskeho parlamentu o záveroch samitu krajín skupiny G-20

Európsky parlament,

- so zreteľom na závery samitu krajín skupiny G-20, ktorý sa uskutočnil v Londýne 2. a 3. apríla 2009,
  - so zreteľom na článok 103 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže finančná a hospodárska kríza jasne vyvrátila všeobecne rozšírené presvedčenie vedúcich činiteľov politických a podnikateľských kruhov, ako aj hlavného prúdu ekonómov, že „slobodné trhy vyriešia všetko“ a že voľné vzájomné pôsobenie trhových síl zaručuje účinné a efektívne rozdelenie zdrojov,
- B. keďže rastúca nerovnosť pri rozdeľovaní príjmov a bohatstva (zvyšujúce sa zisky a bohatstvo, prudký pokles podielu práce na národnom dôchodku) v ostatných 30 rokoch bola hlavnou hybnou silou obrovského rastu investícií na finančných trhoch a vzniku cenovej bubliny na trhu aktív,
- C. keďže globalizácia, liberalizácia a deregulácia finančných trhov pripravili podmienky pre finančné inovácie (deriváty, hedžové fondy, súkromné investičné fondy, sekuritizácia, štruktúrované investičné nástroje atď.), ktoré na druhej strane prispeli k nadmernému a neúmerne procyklickému pákovému efektu, zameraniu na krátkodobé praktiky, kladeniu neudržateľných požiadaviek na vysokú mieru ziskovosti výrobných podnikov a podnikov v oblasti služieb („shareholder-value orientation“), ako aj k rýchlemu a celoplošnému rozšíreniu rizík; keďže neoliberalná politika liberalizácie finančného trhu, ako aj krátkodobá orientácia na zvyšovanie akcionárskej hodnoty za každú cenu, sa ukázali ako úplne zničujúce,
- D. keďže zodpovednosť za krízu nenesú len chamtiví manažéri vo finančníctve, ale v rovnakej miere aj vlády USA a takmer všetkých členských štátov Európskej únie a rovnako aj európske inštitúcie, ktorí podporovali liberalizáciu finančných trhov, v EÚ predovšetkým prostredníctvom akčného plánu EÚ pre finančný trh a Lamfalussyho balíka, ktoré vychádzali z prístupu „samoregulácie“ finančníctva,
- E. keďže súčasná kríza zdôrazňuje potrebu spojenia všetkých hospodárskych a politických síl na celom svete s cieľom vyriešiť krízu prostredníctvom koordinovaných daňových politík a obmedziť finančné trhy; keďže tradičný „západný svet“ reprezentovaný najmä USA, Japonskom a EÚ nie je už schopný riešiť problémy samostatne; keďže sa očakávalo, že samit G-20 nastolí nový hospodársky poriadok s významnou úlohou krajín s rozvíjajúcim sa hospodárstvom,
1. poukazuje na to, že svet naliehavo potrebuje koordinované politiky na stabilizáciu hospodárstva voči recesii, potláčanie zmien klímy, rozvíjanie ekologicky a sociálne trvalo udržateľného rozvoja, posilňovanie služieb vo verejnom záujme a podporu plnej

zamestnanosti s kvalitnými pracovnými miestami a sociálnymi právami; preto vyjadruje hlbokú ľútosť nad tým, že okrem prísľubu väčších zdrojov pre MMF sa na samite G-20 nepodarilo rozvinúť program v prospech deklarovaného cieľa vytvoriť pravidlá pre „nový hospodársky poriadok“;

2. poukazuje na to, že len USA, Čína a Japonsko poskytli stimulujúce rozpočtové balíky väčšieho rozsahu na potlačenie klesajúceho trendu v hospodárstve; vyjadruje poľutovanie nad tým, že EÚ a jej členské štáty zaostávajú a že európsky program hospodárskej obnovy nemá dostatok finančných zdrojov a pozostáva len z nekoordinovaných vnútroštátnych balíkov na stimuláciu hospodárstiev s veľmi rozmanitou orientáciou; požaduje stimulačné rozpočtové balíky, ktoré povedú k sociálne a environmentálne užitočným investíciám s cieľom zabezpečiť a vytvárať kvalitné pracovné miesta;
3. poukazuje na to, že samit G-20 nepriniesol výsledky vo forme stimulačného fiškálneho balíka v dôsledku odporu EÚ voči takémuto kroku; zdôrazňuje, že údajný balík vo výške 1 100 miliárd USD na celosvetovú podporu hospodárstva schválený na samite (financovanie prostredníctvom MMF, financovanie obchodu, pomoc najchudobnejším krajinám, udelenie zvláštnych práv čerpania) pozostáva najmä z prostriedkov vyčlenených predtým a len asi 100 miliárd USD predstavujú skutočne nové záväzky; odsudzuje skutočnosť, že chudobnejšie hospodárstva, najsilnejšie zasiahnuté celosvetovou recesiou, nedostanú pomoc potrebnú na prekonanie krízy;
4. dôrazne kritizuje skutočnosť, že 250 miliárd USD pridelených na zvláštne práva čerpania sa nespája s transformáciou volebných práv, takže 44 % tejto sumy pripadne krajinám skupiny G-7, t.j. najväčším hospodárstvám, a len asi 80 miliárd USD bude určených pre všetky krajiny so stredne vysokými príjmami a chudobné krajiny dohromady; vyjadruje hlbokú ľútosť nad tým, že samit G-20 neprerokoval návrh predsedu čínskej centrálnej banky na reformovanie systému zvláštnych práv čerpania na základe celosvetových zdrojov; poukazuje na to, že sa premeškala príležitosť na nový „brettonwoodsky systém“;
5. kritizuje cieľ samitu G-20 posilniť úlohu MMF pri obnove úverovej schopnosti, rastu a zamestnanosti vo svetovom hospodárstve; zdôrazňuje potrebu začať reformu politických nástrojov rozhodovania MMF s cieľom predísť tomu, aby finančné prostriedky predstavovali nástroj „západného sveta“; víta opatrné oznámenie týkajúce sa implementácie balíka reforiem systému kvót a hlasovania v MMF, ktorý sa dohodol v apríli 2008, a žiada, aby MMF ukončil nasledujúce preskúmanie kvót do januára 2011;
6. žiada komplexnú reformu úverovej politiky MMF, ktorá napríklad v Lotyšsku, Maďarsku a iných krajinách podmieňuje pôžičky znížením miezd a penzií, počtu pracovníkov vo verejnom sektore a poskytovaní zdravotnej starostlivosti atď.; poukazuje na to, že táto podmienenosť sa nielenže najviac dotkne najchudobnejších vrstiev spoločnosti, ale prehĺbi aj hospodársku recesiou v dôsledku silného zníženia dopytu; poukazuje na to, že podpora tejto politiky EÚ sa nemôže považovať za „európsku solidaritu“ v kríze;
7. podporuje návrh poradného výboru OSN na čele s ekonómom Josephom Stiglitzom nahradit' inštitúciu skupiny krajín G-20 novou Globálnou hospodárskou radou; zdôrazňuje, že orgán Spojených národov by bol oveľa lepším fórom na určovanie programu celosvetovej hospodárskej a finančnej politiky, pretože by zaručoval zastúpenie menej a najmenej rozvinutých krajín, ktoré sú teraz z procesu G-20 vylúčené; podporuje

návrh vytvorenia nového celosvetového rezervného systému, ktorý by poskytoval pravidelnú podporu rozvojovým krajinám a nebol by ohrozený vetovaním priemyselnými krajinami, ktoré majú prevahu v súčasných medzinárodných finančných inštitúciách, napríklad MMF;

8. víta zhodu lídrov skupiny G-20 v tom, že základnými príčinami krízy boli veľké nedostatky vo finančnom sektore, vo finančnom regulovaní a dohľade; kritizuje však to, že samit neriešil stabilizáciu bánk a finančného systému s cieľom opätovne obnoviť funkčnosť úverového systému; poukazuje na naliehavú potrebu vybudovať pevnejší a z celosvetového hľadiska zosúladenejší dozorný a regulačný rámec pre finančný sektor v budúcnosti, ktorý bude podporovať celosvetový trvalo udržateľný rozvoj; zdôrazňuje, že na samite sa malo rozhodnúť aj o nastolení oveľa väčšej systematickej spolupráce krajín pri regulácii finančníctva; zdôrazňuje, že finančný sektor musí prijať nižšie výnosy a súhlasiť so systémami vyplácania bonusov zameranými na neochotu niesť riziko a dlhodobé ciele namiesto krátkodobých ziskov;
9. konštatuje, že lídri krajín G-20 si želajú implementovať akčný plán prijatý na ostatnom stretnutí a zriadiť novú Radu finančnej stability (FSB) ako nástupcu Fóra pre finančnú stabilitu (FSF) zahrnujúcu krajiny G-20, členov FSF, Španielsko a Európsku komisiu; odsudzuje však skutočnosť, že FSB nemá formálne právomoci a má pracovať výhradne po boku MMF; poukazuje na to, že sa vôbec nevyriešila otázka, ako má FSB zabezpečiť riadne monitorovanie a zabezpečenie súladu vnútroštátnych opatrení na krízové riadenie na celosvetovej úrovni;
10. dôrazne kritizuje skutočnosť, že pôsobnosť regulácie a dohľadu sa má obmedzovať len na všetky *systemovo* významné finančné inštitúcie, nástroje a trhy; zdôrazňuje, že prísnejšia regulácia je potrebná na predchádzanie rizík spôsobených novými riskantnými finančnými produktmi a že sa tieto produkty musia zakázať alebo obchodovanie s nimi sa musí zásadne obmedziť a monitorovať; dôrazne kritizuje aj koncepciu, podľa ktorej by regulácia mala zabráňovať len *nadmernému* pákovému efektu; je presvedčený, že sa musia zaviesť prísne obmedzenia na pákový efekt pre všetky regulované finančné inštitúcie; zdôrazňuje, že z dôchodkových fondov, najmä zamestnaneckých dôchodkových fondov, sa nesmú povoliť investície do finančných produktov, ktoré nesú systematické riziko, napr. do hedžových alebo súkromných investičných fondov, pretože zlyhanie takýchto fondov by mohlo nepriaznivo ovplyvniť dôchodkové nároky;
11. víta zámer lídrov krajín skupiny G-20 prijať opatrenia voči nespolupracujúcim jurisdikciám vrátane daňových rajov a nastoliť sankcie na ochranu verejných financií a finančných systémov; víta ich vyhlásenie o tom, že „éra bankového tajomstva sa skončila“; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že krajiny EÚ, ktoré fungujú ako daňové raje (Rakúsko, Belgicko, Spojené kráľovstvo, Luxembursko), a rovnako aj Švajčiarsko, musia zrušiť bankové tajomstvo a ukončiť túto svoju poburujúcu prax;
12. žiada EÚ a jej členské štáty, aby vyriešili aj problémy spôsobované vnútornými a vonkajšími zámorskými finančnými centrami (napr. ostrovmi v Lamanšskom kanáli, Kajmanskými ostrovmi atď.) a v prípade ich nedodržiavania pravidiel zakázali podnikanie s nimi; zdôrazňuje, že celosvetové riešenie obchádzania daňových povinností znamená aj riešenie týkajúce sa veľkých finančných centier, pri ktorých sú mnohé malé daňové raje

len ich satelitmi;

13. víta zámer rozšíriť regulačný dohľad a registráciu na ratingové agentúry; poukazuje na to, že na predchádzanie konfliktom záujmov brániacich ratingovému procesu je nutná Európska ratingová agentúra, ktorá nepracuje pre zisk;
14. vyjadruje ľútosť nad tým, že lídri skupiny krajín G-20 sa nezmenili o návrhoch zdanenia menových transakcií (dane navrhnutej Tobinom) a burzových transakcií (vrátane transakcií uskutočnených cez priehradku);
15. kritizuje záväzok samitu G-20 dosiahnuť ambiciózne závery z dauhaského rozvojového kola, poukazuje na to, že týmto kolom by sa rozšíril systém obchodných pravidiel, ktoré poškodzujú hospodárstva rozvojových krajín a narúšajú domáci politický priestor týchto krajín; požaduje, aby sa zastavili rokovania o vládnom obstarávaní, právach duševného vlastníctva a liberalizácii investícií a služieb, pretože sú vo výhradnom záujme rozvojových krajín, narúšajú poskytovanie služieb vo verejnom záujme a ohrozujú hospodársku a finančnú stabilitu;
16. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil lídrom skupiny krajín G-20, Rade, Euroskupine, Komisii, Európskej centrálnej banke, parlamentom členských štátov, Výboru regiónov a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru.